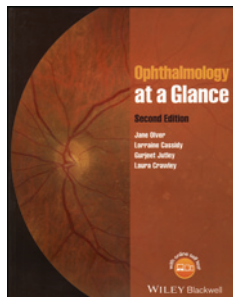

Kort og presist om øyesykdommer

Jane Olver, Lorraine Cassidy,
Gurjeet Jutley et al.
Ophthalmology at a glance
2. utg. 143 s, tab, ill. Chichester:
Wiley-Blackwell, 2014. Pris GBP 27
ISBN 978-1-4051-8473-1

Ophthalmology at a Glance er en bok som inngår i en serie rettet mot medisinske studenter, leger under spesialisering, sykepleiere, optikere og andre. Boken er i A4-format, med et slankt utseende og har 143 sider. Den nye utgaven er oppdatert for å følge opp de senere års rivende utvikling innenfor oftalmologi, og et team av klinikerne har bearbeidet stoffet for å gjøre det mest mulig oversiktlig og strukturert. Korte og presise formuleringer og begrepsforklaringer er underbygd med gode illustrasjoner og bilder i «step by step»-diagramform. Både moderne katarakt- og refraksjonskirurgi, nye diagnostiske hjelpemidler og medikamenter som anvendes i behandlingen av retinale sykdommer, okular onkologi og tropiske øyesykdommer, har fått en plass. Det gis også referanser til relevante studier.

Boken er delt inn i 13 kapitler, hvert på noen få sider. I starten får man informasjon om hvilke oppgaver oftalmologi har innenfor spesialisthelsetjenesten. Så følger en veiledning i anamneseopptak og i grunnleggende undersøkelsesteknikker i møte med pasienter med øyesykdommer. De mest vanlige øyesykdomsgruppene presenteres i kapitler som omhandler akutte tilstander, sykdommer hos barn, eksterne øyesykdommer, sykdommer i fremre og i bakre segment av øyet, glaukom og nevrooftalmologiske tilstander. I hvert kapittel gis det en oversikt over de viktigste kliniske symptomer og funn, varseltegn ved alvorlig sykdom og prinsipper for behandling.

Det er meget gode illustrasjoner i boken, mens bildene er av vanlig kvalitet. Den oppmerksomme leser vil nok finne små feil i teksten, som for eksempel «papillary» istedenfor «pupillary».

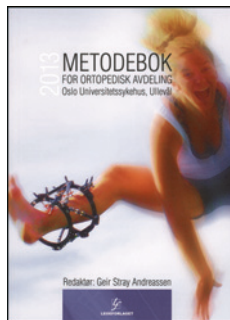
Jeg kan godt forestille meg at medisinske studenter vil ha glede av denne boken i et fag som for de fleste er et nytt og spennende område. Den viktigste innvendingen er at boken er skreddersydd for de som studerer og arbeider i England. I England arbeider de fleste øyespesialistene i sykehusene, og en stor del av diagnostiske rutineundersøkelser gjøres av optometristen utenfor. I Norge arbeider omtrent halvparten av øyespesialistene utenfor sykehusene, og mange pasienter behandles der. Disse forskjellene gjenspeiles blant annet i de råd som denne boken gir om valget av spesialiteten og ved omtalen av enkelte standarder og prosedyrer. De av oss som har hospitert eller arbeidet ved engelske sykehus, kjenner seg imidlertid raskt igjen.

Hvis man ser bort fra noen innvendinger, synes boken å ha en nytteverdi for medisinske studenter, uansett lærested. Som lærer vil jeg også anbefale boken ut fra mottoet «Alle monner drar».

Anna Midelfart

Professor, Det medisinske fakultet
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

God metodebok i ortopedi

Geir Stray Andreassen, red.
Metodebok for ortopedisk avdeling
3. utg. 202 s, tab, ill. Oslo: Legeforlaget, 2013.
Pris NOK 415
ISBN 978-82-92934-10-4

Metodeboken for ortopedisk avdeling, Oslo universitetssykehus, Ullevål foreligger nå i tredje utgave med oppdaterte faglige retningslinjer og nye illustrasjoner. Tidligere utgaver er godt kjent for mange ortopeder og har i stor utstrekning vært brukt også ved andre ortopediske avdelinger, enten som mal for lokale prosedyrebøker eller som et daglig brukt oppslagsverk i lommeformat. Innholdet i boken er utgitt på et privat forlag og er basert på en dugnad utført på fritiden, men ledelsen ved avdelingen er ansvarlig for det faglige innholdet. Metodeboken er i hovedsak basert på tilgjengelig vitenskapelig dokumentasjon og systematiske oversikter, men også på etablert faglig praksis ved enheten. Etter at ortopedisk avdeling ved Oslo universitetssykehus nå består av flere sammenslåtte enheter, hadde man kanskje forventet at metodeboken representerte faglige retningslinjer for hele avdelingen, men det fremgår tydelig at metodeboken utgår fra og gjelder for enheten ved Ullevål.

Metodeboken inneholder først en generell del med beskrivelse av enkelte prosedyrer som er spesifikke for Ullevål, men beskriver også allmenngyldige retningslinjer for ulike pre-, per- og postoperative prosedyrer. Dette gjelder blant annet blodtransfusjon, antibiotikabruk, tromboseprofylakse, klassifikasjon av skader og ortopedisk behandling av pasienter med rusproblematikk og forvirringstilstander. Angitte retningslinjer for tromboseprofylakse synes ikke å være helt i overensstemmelse med nye anbefalinger fra Norsk selskap for trombose og hemostase. Deretter følger et fyldig og godt kapittel om antibiotikaprofylakse og behandling av ortopediske infeksjoner, samt utredning og behandling av bein- og bløtdelstumor. Ved proteserevisjoner anbefales det at biopsier og leddvæske til dyrking tas før antibiotikaprofylakse gis, men det er ikke dokumentert at antibiotika gitt før kirurgistart reduserer mulighetene for å påvise bakterier ved bakteriologiske undersøkelser.

Barneortopedi er behandlet i et eget kapittel. For øvrig er boken delt inn i organspesifikke avsnitt som tar for seg utredning og behandling av både elektive og akutte tilstander.

I og med at denne utgaven av metodeboken i ortopedi for Ullevål utgis på et eksternt forlag, er intensjonen åpenbart å nå ut til et geografisk større faglig miljø. Boken er forfattet av ortopeder fra et fagmiljø med høy klinisk og vitenskapelig kompetanse og kan være et godt kunnskapsgrunnlag for avdelinger med mindre ressurser til å etablere egne faglige retningslinjer tilpasset lokal klinisk virksomhet.

Arild Aamodt

Overlege, Ortopedisk avdeling
Lovisenberg Sykehus